

МЕСЕЦ НА СВЕСНОСТ ЗА РАК НА ДОЈКА

Месецот за подигање на свеста за ракот на дојка, кој се одржува во октомври секоја година, е создаден во 1985 година, со цел да се промовира скрининг и превенција на болеста, која секоја година погодува една од осум жени во САД, односно 2,3 милиони жени ширум светот.

Најпознат по својата розова боја, во овој месец Октомври се одржуваат голем број кампањи и програми, кои ги спроведуваат здруженија и организации. Најчесто тие нудат поддршка на луѓето на кои им е дијагностициран рак на дојка, вклучувајќи метастатски карцином на дојка, потоа, едукација на луѓето за факторите на ризик за рак на дојка, а исто така ја нагласуваат и важноста од редовен скрининг, почнувајќи од 40 годишна возраст или возраст што е соодветна за личниот ризик од рак на дојка.

Во 2022 година во САД, се проценува дека 43.780 луѓе, од кои 43.250 жени и 530 мажи, ќе умрат од рак на дојка. Околу 9 отсто од сите нови случаи на рак на дојка во САД се откриени кај жени помлади од 45 години. Ризикот од рак на дојка се зголемува како што жените стареат. Црните жени имаат помала веројатност да бидат дијагностицирани со рак на дојка од белите жени, но имаат 41% поголема веројатност да умрат од оваа болест. Околу 170.000 луѓе во Америка живеат со метастатски рак на дојка.

Самиот факт што жената е жена, како и процесот на стареење, се двата најголеми ризик фактори за ова заболување. Тие фактори тешко се менуваат, но затоа можете да ги промените другите фактори на ризик, како што се пушењето, пиењето алкохол и нередовното вежбање.

Редовните самопрегледи на дојките, годишниот преглед од страна на вашиот лекар и мамографијата која се прави еднаш годишно, се важни алатки за откривање на рак на дојка, посебно за раното откривање, кога ракот може да се лекува.

Во рамки на месецот посветен на борбата против ракот на дојка, во Република Северна Македонија, жените на возраст од 40 до 44 години, кои имаат член во семејството со рак на дојка и или друг дополнителен ризик фактор ќе имаат можност самоиницијативно да се пријават за скрининг мамографија.

Подготвил: Вјолца Бериша, дипл. проф. по одд. настава, Одделение за социјална медицина

Извор: <https://www.breastcancer.org/about-breast-cancer/breast-cancer-awareness-month>

MUAJI I NDËRGJEGJËSIMIT PËR KANCERI I GJIRIT

Muaji i Ndërgjegjësimit për Kancerin e Gjirit, i mbajtur në tetor çdo vit, u krijua në 1985 për të promovuar kontrollin dhe parandalimin e sëmundjes, e cila prek një në tetë gra në SHBA-së çdo vit, ose 2.3 milionë gra në mbarë botën.

Më e famshme për ngjyrën rozë, në këtë muaj tetor mbahen një numër i madh fushatash dhe programesh, të cilat realizohen nga shoqata dhe organizata. Ato kryesisht ofrojnë mbështetje për njerëzit e diagnostikuar me kancer gjiri, duke përfshirë kancerin metastatik të gjirit, më pas edukojnë njerëzit rreth faktorëve të rrezikut të kancerit të gjirit dhe gjithashtu theksojnë rëndësinë e ekzaminimit të rregullt duke filluar nga mosha 40 ose mosha e përshtatshme për rrezikun personal të kancerit të gjirit.

Në vitin 2022 në SHBA, vlerësohet se 43,780 njerëz, nga të cilët 43,250 gra dhe 530 burra, do të vdesin nga kanceri i gjirit. Rreth 9 për qind e të gjitha rasteve të reja të kancerit të gjirit në SHBA diagnostikohen tek gratë më të reja se 45 vjeç. Rreziku i kancerit të gjirit rritet me rritjen e moshës së grave. Gratë e zeza kanë më pak gjasa të diagnostikohen me kancer gjiri sesa gratë e bardha, por kanë 41% më shumë gjasa të vdesin nga kjo sëmundje. Rreth 170,000 njerëz në Amerikë jetojnë me kancer metastatik të gjirit.

Vetë fakti që një grua është grua, si dhe procesi i plakjes, janë dy faktorët më të mëdhenj të rrezikut për këtë sëmundje. Këta faktorë janë të vështirë për t'u ndryshuar, por ju mund të ndryshoni faktorë të tjerë të rrezikut, të tilla si pirja e duhanit, pirja e alkoolit dhe mos ushtrimi i rregullt.

Vetë-kontrollet e rregullta të gjirit, kontrollet vjetore nga mjeku juaj dhe mamografite vjetore janë mjete të rëndësishme për zbulimin e kancerit të gjirit, veçanërisht zbulimin e hershëm, kur kanceri është i trajtueshëm.

Në kuadër të muajit kushtuar luftës kundër kancerit të gjirit, në Republikën e Maqedonisë së Veriut, gratë e moshës nga 40 deri në 44 vjeç, të cilat kanë një anëtar të familjes me kancer të gjirit dhe ose një faktor tjetër rreziku shtesë, do të kenë mundësinë të regjistrohen për skringing mamografi.

Pergatiti: Vjollca Berisha, prof. i dipm. i grupit klasor, Repartii i mjekësisë sociale

Burimi: <https://www.breastcancer.org/about-breast-cancer/breast-cancer-awareness-month>